

Mihail UDROIU

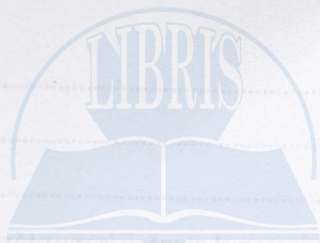
FIȘE DE PROCEDURĂ PENALĂ

Partea specială

Universul Juridic

București

-2016-

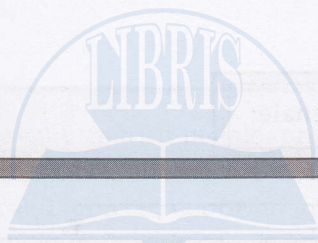


Cuprins

Abrevieri.....	9
Fișa nr. 1. Urmărirea penală. Reguli generale.....	11
Fișa nr. 2. Sesizarea organelor de urmărire penală	19
Fișa nr. 3. Începerea urmăririi penale <i>in rem</i> . Continuarea efectuării urmăririi penale <i>in personam</i> . Punerea în mișcare a acțiunii penale	32
Fișa nr. 4. Clasarea – soluție de neurmărire penală	42
Fișa nr. 5. Desfășurarea urmăririi penale	45
Fișa nr. 6. Procedura audierii anticipate	60
Fișa nr. 7. Terminarea urmăririi penale. Soluții	62
Fișa nr. 8. Reluarea urmăririi penale	78
Fișa nr. 9. Procedura confirmării renunțării la urmărirea penală	85
Fișa nr. 10. Plângerea împotriva soluției de clasare	89
Fișa nr. 11. Camera preliminară.....	99
Fișa nr. 12. Desfășurarea judecării cauzelor penale în prima instanță (procedura de drept comun)	119
Fișa nr. 13. Judecata în cazul recunoașterii învinuirii (procedura abreviată).....	136
Fișa nr. 14. Hotărârea judecătorească. Soluții la judecata în primă instanță	149
Fișa nr. 15. Apelul	169
Fișa nr. 16. Contestația	183
Fișa nr. 17. Recursul în casație	189
Fișa nr. 18. Contestația în anulare	203
Fișa nr. 19. Revizuirea	215
Fișa nr. 20. Redeschiderea procesului penal în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate.....	225

Cuprins

Fișa nr. 21. Acordul de recunoaștere a vinovăției	235
Fișa nr. 22. Procedura în cauzele cu infractori minori	250
Fișa nr. 23. Procedura reabilitării	257
Fișa nr. 24. Procedura de confiscare sau desființare a unui înscris în cazul clasării/renunțării la urmărirea penală	265
Fișa nr. 25. Executarea hotărârilor penale definitive.....	268
Bibliografie generală	290
Jurisprudență	296



FIȘA nr. 1

URMĂRIREA PENALĂ. REGULI GENERALE

A. Etape procesuale

1. etapa de investigare a faptei (odată cu începerea urmăririi penale *in rem* până la continuarea efectuării urmăririi penale față de suspect/punerea în mișcare a acțiunii penale);

2. etapa de investigare a persoanei (după continuarea efectuării urmăririi penale față de suspect/punerea în mișcare a acțiunii penale);

3. rezolvarea cauzei de către procuror.

B. Limitele urmăririi penale

1. **Limita inițială:** actul prin care se dispune începerea urmăririi penale cu privire la faptă.

2. **Limita finală:** trimiterea în judecată sau dispunerea unei soluții de clasare ori de renunțare la urmărirea penală.

C. Obiectul urmăririi penale

1. **strângerea probelor** necesare cu privire la existența infracțiunilor, la identificarea persoanelor care au comis infracțiuni și la stabilirea răspunderii penale sau civile a acestora; organele de urmărire penală trebuie să strângă atât probe în acuzare, cât și pe cele în apărarea suspectului sau inculpatului și să lămurească cauza sub toate aspectele (inclusiv cu privire la împrejurările care au determinat, înlesnit sau favorizat săvârșirea infracțiunii);

2. **evaluarea probelor** strânse pentru a se constata dacă este cazul să se dispună continuarea efectuării urmăririi penale față de suspect, punerea în mișcare a acțiunii penale și trimiterea în judecată a inculpatului sau o soluție de clasare, respectiv renunțare la urmărirea penală.

D. Principii specifice urmăririi penale:

1. caracterul *nepublic* al urmăririi penale [art. 285 alin. (2) NCPP];

2. caracterul *necontradictoriu* al urmăririi penale;

3. caracterul *preponderent scris* al urmăririi penale.

! OBSERVAȚIE:

În cursul urmăririi penale se exercită două dintre funcțiile procesuale prevăzute de art. 3 NCPP, respectiv funcția de urmărire penală și cea de dispoziție asupra drepturilor și libertăților fundamentale.

E. Actele din faza urmăririi penale:

1. *acte de cercetare penală*: actele prin care se strâng probele cu privire la existența infracțiunilor, la identificarea făptuitorilor și la stabilirea răspunderii penale sau civile a acestora; sunt *numai acte procedurale*, nu și acte procesuale;

2. *acte de urmărire penală*: actele prin care, după evaluarea probelor strânse, se dispune continuarea efectuării urmăririi penale față de suspect, punerea în mișcare a acțiunii penale ori cele prin care organele de urmărire penală dispun, potrivit competenței lor, cu privire la luarea, revocarea, înlocuirea sau încetarea de drept a măsurilor preventive ori a altor măsuri procesuale; sunt *numai acte procesuale*, nu și acte procedurale.

! OBSERVAȚII:

- organele de cercetare penală dispun, *prin ordonanță*, asupra actelor și măsurilor procesuale și formulează propuneri *prin referat*;
- procesul-verbal* este înscrisul întocmit de organele judiciare, prin care acestea constată fapte sau împrejurări ce pot contribui la aflarea adevărului în procesul penal ori atestă îndeplinirea unor acte procesuale;
- în cazul infracțiunilor de audiență, procurorul poate dispune prin declarația orală consemnată în încheierea de ședință începerea urmăririi penale și/sau punerea în mișcare a acțiunii penale;

4. în cursul urmăririi penale, procurorul poate să dispună prin ordonanță acte procesuale (de pildă, punerea în mișcare a acțiunii penale) sau măsuri procesuale (de exemplu, reținerea, controlul judiciar, controlul judiciar pe cauțiune) ori să întocmească propuneri prin care să solicite judecătorului de drepturi și libertăți luarea sau prelungirea unor măsuri preventive sau încuviințarea unor procedee probatorii;
5. organele de stat cu atribuții în domeniul siguranței naționale nu pot efectua acte de cercetare sau urmărire penală, putând însă efectua acte în calitate de investigatori sub acoperire, pentru fapte care, potrivit legii, constituie amenințări la adresa siguranței naționale, sau de colaboratori; deopotrivă, organele Serviciului Român de Informații **pot fi desemnate organe de cercetare penală speciale** pentru punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică;
6. procurorul poate infirma numai actele și măsurile procesuale dispuse de organele de cercetare penală, nu și referatele cu propuneri întocmite de acestea.

F. Organele de urmărire penală

✓ sunt organe de urmărire penală:

1. **procurorii** constituiți în parchete;

2. **organele de cercetare penală:**

a. organele de cercetare ale poliției judiciare: lucrătorii specializați din Ministerul Administrației și Internelor, desemnați nominal de ministrul Administrației și Internelor, cu avizul conform al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție;

b. organele de cercetare speciale: ofițeri anume desemnați în condițiile legii, care au primit avizul conform al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție care efectuează cercetarea penală: 1. în cazul săvârșirii infracțiunilor de către militari sau 2. în cazul săvârșirii infracțiunilor de corupție și de serviciu prevăzute de noul Cod penal de către personalul navigant al marinei civile, dacă fapta a pus sau a putut pune în pericol siguranța navei sau navigației ori a personalului.

! OBSERVAȚII:

1. potrivit art. 3 din Legea nr. 364/2004, polițiștii care nu fac parte din poliția judiciară au dreptul și obligația de a efectua orice act de constatare a săvârșirii infracțiunilor, conform legii; după efectuarea actului de constatare, aceștia au obligația de a încunoștința de îndată procurorul sau organele de cercetare ale poliției judiciare cu privire la constatarea săvârșirii infracțiunilor și de a le înainta, totodată, actele de constatare;
2. conform art. 66 alin. (3) Legea nr. 304/2004, serviciile și organele specializate în culegerea, prelucrarea și arhivarea informațiilor (de pildă, SRI, SIE, DIA, DGIPI etc.) au obligația de a pune, de îndată, la dispoziția parchetului competent, la sediul acestuia, toate datele și toate informațiile, neprelucrate, deținute în legătură cu săvârșirea infracțiunilor;
3. potrivit art. 66¹ din Legea nr. 304/2004 (introdus prin O.U.G. nr. 6/2016), în vederea punerii în executare a mandatelor de supraveghere tehnică, în cadrul Ministerului Public *pot funcționa, prin detașare*, ofițeri sau agenți de poliție judiciară, sub directa conducere și controlul nemijlocit al procurorilor; detașarea ofițerilor și agenților de poliție judiciară se dispune, la solicitarea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, de către ministrul afacerilor interne, pe o perioadă de cel mult 3 ani, cu posibilitatea prelungirii din 3 în 3 ani, cu acordul acestora; încetarea detașării ofițerilor și a agenților de poliție judiciară se poate dispune prin ordin motivat al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție;
4. organele de cercetare penală speciale pot efectua, în cazul infracțiunilor contra securității naționale și infracțiunilor de terorism, din dispoziția procurorului, *punerea în aplicare a mandatelor de supraveghere tehnică*;
5. dispozițiile procurorului ierarhic superior, date în scris și în conformitate cu legea, sunt obligatorii pentru procurorii în subordine;
6. procurorul ierarhic superior poate infirma motivat, prin ordonanță, din oficiu sau în urma sesizării pe calea plângerii formulate în temeiul art. 336 NCPP, actele și măsurile procesuale nelegale sau netemeinice emise/dispușe de procurorul aflat în subordinea sa;
7. organele de cercetare penală ale poliției judiciare și organele de cercetare penală speciale își desfășoară activitatea de urmărire penală sub conducerea și supravegherea procurorului;
8. procurorul din parchetul competent material poate efectua orice acte de urmărire penală cu privire la infracțiunile pentru care cercetarea penală este efectuată de organele de cercetare penală a căror activitate o supraveghează (*supravegherea urmăririi penale*);

9. procurorul poate dispune preluarea oricărei cauze în care exercită supravegherea, indiferent de stadiul acesteia, pentru a efectua urmărirea penală;
10. procurorul din parchetul competent material efectuează *în mod obligatoriu* urmărirea penală pentru infracțiunile strict și limitativ prevăzute de lege (*urmărire penală proprie*);
11. în cazul urmăririi proprii, anumite acte de urmărire penală sau efectuarea unor procedee probatorii *pot fi delegate* de procuror, prin *ordonanță*, organelor de cercetare penală; punerea în mișcare a acțiunii penale, luarea sau propunerea măsurilor privative/restrictive de drepturi și libertăți, încuviințarea de probatorii ori dispunerea celorlalte acte sau măsuri procesuale *nu pot forma obiectul delegării*; în ordonanța de delegare trebuie menționate explicit activitățile ce trebuie efectuate de către organele de cercetare penală, precum și termenul de realizare a acestora.

G. Organele de constatare

✓ sunt *organe extrajudiciare* care, deși nu sunt organe de urmărire penală, au obligația legală de a îndeplini anumite acte strict și limitativ prevăzute de lege:

a. să ia *măsuri de conservare* a locului săvârșirii infracțiunii și de ridicare sau conservare a mijloacelor materiale de probă;

b. în cazul infracțiunilor flagrante, au dreptul de a face *percheziții* corporale sau ale vehiculelor, de a-l prinde pe făptuitor și de a-l prezenta de îndată organelor de urmărire penală.